

REPLIIK

KAS MITTE SIISKI ARMASTUSE MOTIIV?

Arvustaja Merike Vaitmaa kirjutab «Sirbis ja Vasaras» 17. VI 1988 E. Tubina ooperi «Reigi õpetaja» «Estonia» lavastust retsenseerides: «Teiseks, tegevuskoht on autoril märgitud kirikumõisa aiast toodud mereranda (uppunud meremeeste?) ristide keskele. Kas vaimulikust seisusest inimesed ei hoiduks oma keelatud armastusega sellisest paigast eemale?» Õeldu käib «Reigi õpetaja» 3. pildi kujunduse kohta. Ent kas arvustajal pole Ingrid Aguri lavapildist sündinud väärad assotsiatsioonid? Kui ma «Estonia» uudislavastust vaatasin, siis tekkis mul 3. pildis kohe kujutus Hiiumaa kuulsast Ristimäest, mis asub Kärkla—Kõrgessaare maantee ääres (fotod sellest leiduvad vähemalt H. Jalasto raamatukeses «Hiiumaa», 1960, lk. 67, ning V. Mäeumbaedi ja H.-E. Rebassoo brošüüris «Hiiumaa», 1973, lk. 19). Ristimäe tähenduse kohta tsiteerin H. Jalasto teost: «Künka kohal kohtusid kaks pulmarongi. Kuna pulmalised olid liiga uhked selleks, et üksteisele teed anda, siis toimus kokkupõrge. Mõlemate pruutpaaride vankrid läksid ümber. Ühest paarist sai surma peigmees, teisest pruut. Ellujäänud pruut ja peigmees abiellusid omavahel. Hukkunute mälestuseks pandi künkale rist. Hiljem hakanud ka möödaminejad nende mälestuseks ristikesi panema, vallalised aga selleks, et nendega sama lugu ei juhtuks.»

Kui aga I. Aguri lavakujunduses tunnistada 3. pildis esitatud Hiiumaa Ristimäeks, siis langevad M. Vaitmaa kahtlused ära ning ooperi lavastus saab veel ühe kujundi juurde. Ja see kujund ei räägi surmast, vaid armastusest.

OSKAR KRUUS

TOIMETUSELT. Samasisulise repliigi saatis meile ka Märt Kraav. Temalgi assotsieerus kolmas pilt Ristimäega, «kus armastuse tärkamine ehk ainuvõimalik ongi». Küll lisab ta, et «muidu hästikoostatud kavabrošüüris oleks pidanud olema viide (või legend ise) tegevuspaiga kohta kõnealusel pildis».

SV 15. 7. 88